

Regler för betyg och examination på grund- och avancerad nivå

Fastställd av *rektor* 2014-11-11

Reviderad av *rektor* 2016-06-07 och gäller från och med 2016-08-15

Dnr: FS 1.1.2-553-14

Denna *regel* ersätter tidigare fastställt beslut av *rektor* 2005-04-26

Typ av dokument:	<i>Regel</i>
Beslutad av:	<i>Rektor</i>
Giltighetstid:	<i>Tillsvidare</i>
Område:	<i>Utbildning</i>
Ansvarig enhet:	<i>Studentcentrum</i>

Regler för betyg och examination på grund- och avancerad nivå

Examinationen är både en form av myndighetsutövning och ett led i studentens lärandeprocess. För att examinationen ska upplevas rättssäker måste regler och rutiner vara tydliga för såväl studenter som lärare och administratörer. Detta är utgångspunkten för följande föreskrifter. Däremot ska de pedagogiska aspekterna av examinationen inte vara föremål för central reglering.

Övergripande bestämmelser om examination och betyg finns i högskoleförordningen kapitel 6.

1. Examinator	1
2. Byte av examinator	1
3. Betyg	1
4. Omprövning av betyg.....	2
5. Rättelse av betyg	2
6. Examination.....	2
7. Obligatoriskt utbildningsmoment	3
8. Underkännande av student under pågående praktik	3
9. Prov	3
10. Resultat på prov	4
11. Prov på annan ort.....	4
12. Anpassad examinationsform	4
13. Deltagande i prov	4
14. Begränsning av provtillfällen.....	5
15. Förnyat prov.....	5
16. Komplettering	6
17. Disciplinära åtgärder.....	6

1. Examinator

- 1.1. Examinator är en av högskolan särskild utsedd lärare för beslut om betyg.¹ För att bli utsedd till examinator för en kurs som ges av Umeå universitet måste personen ha en anställning som lärare² vid ett svenskt lärosäte.³
- 1.2. Rektors delegationsordning och respektive fakultets delegationsordningar anger vem som utser examinator.
- 1.3. Examinator ska normalt utses minst en månad före kursens start.
- 1.4. Examinator får i ett examinationsärende ta hjälp av annan, t.ex. annan lärare eller handledare vid praktik, för bedömning av studenternas prestation.
- 1.5. En examinator eller annan person som deltar i handläggningen av examinationsärendet är skyldig att agera sakligt och opartiskt. Om fråga om jäv uppkommer ska berörda själv meddela prefekten.⁴
- 1.6. Vid självständiga arbeten (examensarbete) på grundnivå samt på avancerad nivå får handledare och examinator inte vara samma person.

2. Byte av examinator

- 2.1. En student som utan godkänt resultat har genomgått ordinarieprov samt ett omprov för en kurs eller en del av en kurs, har vid nästa omprovstillfälle rätt att få en annan examinator utsedd, om inte särskilda skäl talar emot det.⁵
- 2.2. I de fall antalet tillfällen för praktik, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) eller motsvarande utbildningsperioder är begränsat till två, har studenten rätt att byta examinator efter första provtillfället.
- 2.3. Om samarbetsproblem eller andra liknande särskilda skäl föreligger ska student få frågan om byte av handledare eller examinator på uppsats eller examensarbete skyndsamt prövad.
- 2.4. Av kursplanen ska framgå var studenten vänder sig för begäran om byte av examinator eller handledare.

3. Betyg

- 3.1. Betyg ska sättas på en genomgången kurs om inte universitetet föreskriver något annat.⁶
- 3.2. Som betyg används något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd⁷. Dispens från denna 3-gradiga betygsskala kan ges av rektor.⁸ De betygsgader som används ska anges i kursplanen.
- 3.3. För en helt eller delvis verksamhetsförlagd kurs inom utbildning som leder till förskolläraryrket, grundläraryrket, ämnesläraryrket eller yrkesläraryrket, ska dock alltid fler än ett betygssteg

¹ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

² Se anställningsordningen för det lärosäte läraren är anställd

³ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

⁴ 11 § förvaltningslagen

⁵ 6 kap. 22 § högskoleförordningen

⁶ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

⁷ Rektorsbeslut Dnr 540-1133-07

⁸ Rektorsbeslut Dnr 100-1190-11

användas för ett godkänt resultat. Detta gäller bara om den verksamhetsförlagda delen av kursen omfattar mer än tre högskolepoäng.⁹

- 3.4. För genomgången kurs ska betyg beslutas av en av universitetet särskilt utsedd lärare (examinator),¹⁰ se kapitel 1.
- 3.5. Ett betygsbeslut ska dokumenteras i en pappershandling samt i LADOK.¹¹ I beslutet ska anges de som deltagit i den slutgiltiga handläggningen av betygsärendet, såsom föredragande eller andra lärare som deltagit i rättningen av prov/uppgift.

4. Omprövning av betyg

- 4.1. Betyg kan inte överklagas, det vill säga prövas av någon högre instans, men en student kan alltid göra anmärkningar mot bedömningen eller begära att examinator omprövar sitt beslut.¹²
- 4.2. Finner en examinator att ett beslut om betyg är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska examinatorn ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt och om det inte innebär att betyget sänks.¹³
- 4.3. För att undanröja misstankar om fusk bör student som vill göra en anmärkning mot bedömningen eller begära omprövning inte hämta ut sitt prov i original. Notera att studenten inte förlorar sin rätt till omprövning av betyget även om studenten hämtat ut sitt original.¹⁴

5. Rättelse av betyg

- 5.1. Ett beslut om betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende, får rättas, både till fördel och till nackdel för studenten.¹⁵ Ett sådant beslut om rättelse fattas av examinator¹⁶. Rättelser som är till nackdel för student måste ske med stor försiktighet. Innan en sådan rättelse görs ska studenten ges möjlighet att yttra sig.

6. Examination

- 6.1. En examination innebär att en examinator bestämmer ett betyg utifrån den eller de former för bedömning av studenternas prestationer som anges i kursplanen.¹⁷
- 6.2. Som bedömningsunderlag till examinationen används olika former av prov, även kallat examinationsformer som t.ex. salstentamen, hemtentamen, muntlig tentamen, deltagande i obligatoriska utbildningsmoment, uppsats, gruppuppgift, PM, laboration, praktik/VFU och seminarium.
- 6.3. Vilka examinationsformer som används under kursen ska tydligt framgå av kursplanen.¹⁸
- 6.4. Examinationen ska utformas så att en individuell bedömning av studentens prestationer kan göras.
- 6.5. För regler om utlämning av provformulär, provsvar, projektrapporter, uppsatser samt publicering av resultat se regler för studieadministration på grund- och avancerad nivå FS 1.1-340-16

⁹ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

¹⁰ 6 kap. 18 § högskoleförordningen

¹¹ En så kallad arkivlista

¹² 12 kap. 4 § samt 2 § högskoleförordningen

¹³ 6 kap. 24 § högskoleförordningen

¹⁴ Rättssäker examination. Andra omarbetade upplagan, 2008:36 R, Högskoleverket, s. 69

¹⁵ 26 § förvaltningslagen

¹⁶ 6 kap. 23 § högskoleförordningen

¹⁷ 6 kap. 15 § och 18 § högskoleförordningen

¹⁸ 6 kap. 15 § högskoleförordningen samt HSV beslut reg nr. 31-5952-09

7. Obligatoriskt utbildningsmoment

- 7.1. För att kräva obligatoriskt deltagande av student måste utbildningsmomentet vara av individuellt prövande karaktär. Av säkerhetsskäl kan demonstrationer eller motsvarande samt förberedelser för klinisk undervisning bedömas ha sådan betydelse att obligatorisk närvaro kan krävas utan att prövande moment ingår. Obligatoriska utbildningsmoment ska framgå av kursplanen.
- 7.2. En student kan begära att bli befriad från ett obligatoriskt moment. Begäran görs i förväg hos examinator. Beslut att inte bevilja student befrielse från obligatoriskt utbildningsmoment kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.¹⁹
- 7.3. Vid ett missat obligatoriskt moment gäller samma regler som vid omprov. Se avsnitt 15 "Förnyat prov".
- 7.4. I de fall ett obligatoriskt utbildningsmoment inte kan upprepas ska det istället ersättas med ett annat likvärdigt utbildningsmoment. Omfattningen av och innehållet i sådant moment ska stå i rimlig proportion till det missade obligatoriska utbildningsmomentet.

8. Underkännande av student under pågående praktik

- 8.1. Ansvarig examinator äger rätt att i samråd med berörd handledare besluta att underkänna en student under pågående praktik i de fall denne uppvisar sådana brister avseende kunskaper, färdighet eller förhållningssätt att dessa, enskilt eller i kombination, medför en påtaglig risk att studenten under praktiken kan komma att skada någon annan person fysiskt eller psykiskt. Praktiken avbryts då i förtid och studenten får betyget underkänd på den aktuella kursen. Detta innebär att ett praktiktillfälle är förbrukat. Rätten att underkänna student under pågående praktik gäller endast om så föreskrivs i kursplanen.
- 8.2. I samband med ett sådant beslut som avses i 8.1 ska en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Utvecklingsplanen ska ange vilka kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som studenten behöver tillägna sig för att få påbörja praktik på nytt samt en tidpunkt vid vilken kontroll av detta ska ske. Studenten har rätt till två sådana kontrolltillfällen per år. Totalt ska dock inte antalet kontrolltillfällen uppgå till mer än fyra, såvida inte synnerliga skäl föreligger. 8.2 gäller endast under förutsättning att antalet praktiktillfällen inte är förbrukade i enlighet med 14.1.

9. Prov

- 9.1. Ordinarie prov ska normalt förläggas måndag till fredag mellan klockan 08:00 och 17:00 under kursens gång.
- 9.2. Vid lärares sjukdom eller liknande omständigheter som kan orsaka förseningar ska institutionen hitta en annan lösning så att provet kan genomföras.
- 9.3. Om en student inte kan examineras på grund av misstag från universitetets sida har studenten rätt till ett nytt provtillfälle snarast möjligt, dock senast inom 5 arbetsdagar från ordinarie provdatum.²⁰
- 9.4. En student har rätt att i efterhand få veta hur bedömningen har gjorts. Muntlig eller skriftlig genomgång av prov ska erbjudas efter ordinarie provtillfälle senast två veckor före omprov.

¹⁹ 12 kap. 2 § högskoleförordningen

²⁰ Rättssäker examination. Andra omarbetade upplagan, 2008:36 R, Högskoleverket, s. 50.

9.5. Prov kan ej återkallas av student oavsett om beslut om betyg fattats eller ej.²¹

10. Resultat på prov

10.1. Studenter ska få besked om resultatet av prov inom 15 arbetsdagar efter provtillfället oavsett examinationsform²². För inlämningsuppgifter, laborationsrapporter eller liknande räknas fastställd inlämningsdag som provtillfället. Lärares sjukdom eller liknande omständigheter får ej orsaka förseningar utan institutionen ska i sådana fall hitta en annan lösning.

11. Prov på annan ort

11.1. Prov genomförs normalt på den ort där kursen ges. Om särskilda skäl föreligger kan en student ha möjlighet att göra prov på annan ort. En student som önskar göra prov på annan ort ska minst en månad före aktuellt provtillfälle ansöka hos ansvarig institution om detta. Förutsättningarna för prov på annan ort är att godkänd skrivningsbevakning och lokal kan anordnas till rimlig merkostnad för institutionen samt att provet kan ske samtidigt som provet genomförs på huvudorten. Elitidrottande studenter som har avtal med Umeå universitet anses ha särskilda skäl att göra prov på annan ort²³.

12. Anpassad examinationsform

12.1. För student som har beslut om pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning ska individuella anpassningar av examinationsformer alltid övervägas utifrån studentens behov.²⁴ Examinationsformen anpassas inom ramen för kursplanens förväntade studieresultat.

12.2. Kursansvarig lärare, ska efter begäran av studenten, i samråd med examinator skyndsamt besluta om anpassad examinationsform. Beslutet ska sedan meddelas studenten.

13. Deltagande i prov

13.1. Under förutsättning att studenten följer universitetets regler för salstentamen²⁵ och inte överskrider eventuella begränsningar i antalet provtillfällen (se förnyat prov, kap. 15) får en student inte nekas att delta i prov. Detta gäller även då det finns obligatoriska utbildningsmoment som ska ha fullgjorts innan momentet/kursen godkänns. För att godkännas krävs dock att studenten i efterhand fullgör det obligatoriska momentet eller efter ansökan befrias från det. Vid examinationsformer där tredje part involveras (t.ex. patienter) eller det annars av säkerhetsskäl är nödvändigt, kan dock krävas att relevanta undervisningsmoment är fullgjorda innan studenten tillåts delta i prov.

13.2. För att ett provtillfälle ska räknas som förbrukat måste studenten varit närvarande vid provtillfället. En students frånvaro från anmält provtillfälle får inte räknas som ett förbrukat provtillfälle. Medverkan vid prov utan att redovisa ett resultat, att "lämna blankt", räknas som ett provtillfälle.

²¹ JO Dnr 977-2010, 2011-11-30.

²² JO dnr 3980-1990

²³ Rektors beslut "Policy för kombinationen mellan elitidrott och studier" Dnr 102-329-07 samt rektorsbeslut "inrättande av idrottshögskolan" Dnr 103-2905-12

²⁴ Beslut om rätt till pedagogiskt stöd tas av samordnare för pedagogiskt stöd vid Studentcentrum

²⁵ Regler och riktlinjer för salstentamen Dnr FS 1.1.2-784-14

14. Begränsning av provtillfällen

- 14.1. Begränsning av antalet provtillfällen ska ske med återhållsamhet och kunna motiveras med att en obegränsad rätt skulle leda resursslöseri.²⁶ Om universitetet begränsar det antal tillfällen som en student får genomgå prov för att få godkänt resultat på kurs eller del av kurs, ska antalet tillfällen bestämmas till minst fem. Om godkänt resultat på en kurs eller del av kurs förutsätter att studenten genomgått praktik/VFU eller motsvarande utbildning med godkänt resultat, ska antalet praktik/VFU- eller motsvarande utbildningsperioder bestämmas till minst två²⁷.
- 14.2. Eventuella begränsningar av antalet provtillfällen ska anges i kursplanen och, i de fall reglerna gäller ett helt utbildningsprogram, även i utbildningsplanen.
- 14.3. Vid de institutioner som infört begränsning av antalet provtillfällen ska finnas rutiner för stödåtgärder för studenter som riskerar att förlora sin rätt att delta i prov på viss kurs. Rutiner ska utformas i linje med universitetsstyrelsens beslut om mål och lokala föreskrifter för studievägledning.²⁸

15. Förnyat prov

- 15.1. Student som ej har godkänt resultat på prov, har rätt att delta i förnyat prov (s.k. omprov) på kurs där hon/han någon gång har registrerats, förutsatt att eventuella begränsningar i antalet examinationstillfällen ej överskrids.
- 15.2. Student som erhållit godkänt betyg får ej genomgå förnyat prov.
- 15.3. Det första omprovet ska erbjudas senast två månader efter det ordinarie provet, dock tidigast tio arbetsdagar efter det att resultatet av det ordinarie provet har meddelats. För prov som genomförs under maj och juni månad får första omprovet erbjudas inom tre månader efter ordinarie provtillfälle.
- 15.4. Tidpunkt för omprov ska meddelas senast i samband med det ordinarie provet.
- 15.5. Minst ett andra omprov (ett s.k. uppsamlingsprov) ska erbjudas inom ett år efter det ordinarie provtillfället.
- 15.6. I det fall beslut fattas om att en kurs ej längre ska ges eller att kursplanen reviderats i en större omfattning ska riktlinjer för hur omprov ska ges anges genom övergångsbestämmelser i kursplanen. I övergångsreglerna ska studenterna garanteras minst tre provtillfällen (inklusive ordinarie provtillfälle) enligt tidigare kursplan under en tid av maximalt två år från det att tidigare kursplan upphört att gälla eller kursen slutat erbjudas. Vad avser praktik/VFU gäller motsvarande med den begränsningen att antalet anges till en.
- 15.7. Med hänsyn till studenter med barn eller skäl som beror på olika trosuppfattningar ska ordinarie prov och omprov förläggas till olika veckodagar.
- 15.8. I de fall prov eller praktik/VFU inte kan upprepas enligt gällande regler för omprov och ompraktik ska det istället ersättas med annan uppgift. Omfattningen av och innehållet i sådan uppgift ska stå i rimlig proportion till det missade provet/praktiken.

²⁶ UKÄ tillsynsbesök rapport 2014:5

²⁷ 6 kap 21 § högskoleförordningen

²⁸ Mål och lokala föreskrifter för studievägledning Dnr 102-437-07

16. Komplettering

- 16.1. Om sådan bestämmelse finns i kursplanen får examinatorn besluta att en student som inte har godkänt resultat på en kurs får utföra en komplettering för att nå godkänt resultat. I kursplanen ska det framgå inom vilken tid kompletteringen ska utföras och på vilka sätt kompletteringen får utföras.²⁹
- 16.2. Om examinator beslutat att komplettering är möjlig har studenten rätt att välja att utföra en komplettering eller att istället göra ett omprov vid tillfälle då sådant ges.

17. Disciplinära åtgärder

- 17.1. Disciplinära åtgärder vid prov får vidtas mot studenter som bl.a.³⁰
 1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
 2. stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan.

Grundad misstanke om sådan förseelse ska skyndsamt anmälas till rektor³¹, som ska låta utreda ärendet.
- 17.2. Rektor ska avgöra om omständigheterna är sådana att disciplinärendet ska lämnas utan vidare åtgärd, föranleda varning av rektor eller hänskjutas till disciplinnämnden³² för prövning.³³
- 17.3. Om disciplinnämnden finner att en student gjort sig skyldig till förseelse, beslutar nämnden om en disciplinär åtgärd, som kan vara antingen varning eller avstängning.³⁴
- 17.4. Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Beslutet ska avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader. Ett beslut om avstängning får också begränsas till att avse tillträde till vissa lokaler inom högskolan. Avstängning förläggs som regel till terminstid. Rektor underrättar Centrala studiestödsnämnden (CSN) om beslut om avstängning. En avstängning räknas som avbrott i studierna vid bedömning av rätten att få studiemedel.

²⁹ Rättssäker examination. Andra omarbetade upplagan, 2008:36 R, Högskoleverket, s. 71.

³⁰ 10 kap. 1 § högskoleförordningen

³¹ 10 kap. 9 § högskoleförordningen

³² <http://www.umu.se/om-universitetet/organisation/kommitteer/disciplinnamnd/>

³³ 10 kap. 9 § högskoleförordningen

³⁴ 10 kap. 2 § högskoleförordningen